

TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMAS

2006 m. birželio 29 d.*

Byloje C-308/04 P

dėl 2004 m. liepos 19 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

SGL Carbon AG, įsteigta Vysbadene (Vokietija), atstovaujama advokatų M. Klusmann ir K. Beckmann,

apeliantė,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Bendrijų Komisijai, atstovaujamai A. Bouquet ir M. Schneider bei H. Gading, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmoje instancijoje,

* Proceso kalba: vokiečių.

Tokai Carbon Co. Ltd, įsteigtai Tokijuje (Japonija),

Nippon Carbon Co. Ltd, įsteigtai Tokijuje,

Showa Denko KK, įsteigtai Tokijuje,

GrafTech international Ltd, buvusi *UCAR International Inc*, įsteigtai Vilmingtone (Jungtinės Amerikos Valstijos),

SEC Corp., įsteigtai Amagasaki (Japonija),

The Carbide/Graphite Group Inc., įsteigtai Pitsburge (Jungtinės Amerikos Valstijos),

ieškovėms pirmoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija)

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai R. Silva de Lapuerta (pranešėja), P. Kūris, G. Arestis ir J. Klučka,

generalinis advokatas L. A. Geelhoed,
posėdžio sekretorė K. Sztranc, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. rugsėjo 15 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2006 m. sausio 19 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Apeliaciniu skundu *SGL Carbon AG* (toliau – *SGL Carbon*) prašo iš dalies panaikinti 2004 m. balandžio 29 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją* (T-236/01, T-239/01, T-244/01–T-246/01, T-251/01 ir T-252/01, Rink. p. II-1181, toliau – skundžiamas sprendimas), kiek juo buvo atmetas ieškinys dėl 2001 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimo 2002/271/EB dėl EB sutarties 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio taikymo procedūros – Byla COMP/E-1/36.490 – Grafito elektrodai (OL L 10, 2002, p. 1, toliau – ginčijamas sprendimas) 3 ir 4 straipsnių panaikinimo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 17

- 2 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17 Pirmojo reglamento, įgyvendinančio Sutarties 85 ir 86 straipsnius (OL 13, 1962, p. 204, toliau – Reglamentas Nr. 17) 15 straipsnis numato:

„1. Komisija gali priimti sprendimą taikyti įmonėms arba įmonių asociacijoms baudas nuo 100 iki 5 000 apskaitos vienetų, jeigu tyčia arba dėl neatsargumo:

<...>

- b) atsakydamos į 11 straipsnio 3 arba 5 dalyse nurodytą prašymą jos pateikia neteisingą informaciją <...>

2. Komisija gali priimti sprendimą taikyti įmonėms arba įmonių asociacijoms baudas nuo 1 000 iki 1 000 000 apskaitos vienetų arba didesnes, bet ne didesnes kaip

10 % kiekvienos iš pažeidime dalyvaujančių įmonių praėjusių verslo metų metinės apyvartos, jeigu tyčia arba dėl neatsargumo:

a) jos pažeidžia Sutarties (81) straipsnio 1 dalį arba (82) straipsnį <...>

<...>

Nustatant baudos dydį, atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę.“

Gairės

- 3 Europos Bendrijų Komisijos pranešimo „Baudų nustatymo remiantis Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi ir EAPB Sutarties 65 straipsnio 5 dalimi metodo gairės“ (OL C 9, 1998, p. 3, toliau – gairės), preambulėje nustatyta:

„Čia aprašyti principai garantuoja Komisijos sprendimų skaidrumą ir nešališkumą įmonių ir Teisingumo Teismo atžvilgiu, kartu išlaikant Komisijai atitinkamų teisės aktų suteiktą veiksmų laisvę nustatyti baudas 10 % bendros apyvartos ribose. Ši

veiksmų laisvė turi atitikti koherentišką ir nediskriminuojančią politiką, suderintą su konkurencijos taisyklių pažeidimams baudžiamųjų priemonių taikymui keliamais tikslais.

Naujasis baudos dydžio nustatymo metodas priklausys nuo toliau minimų taisyklių, pagrindinis nustatytasis baudos dydis išaugs dėl sunkinančių aplinkybių arba sumažės dėl lengvinančių aplinkybių.“

Pranešimas dėl bendradarbiavimo

- 4 Pranešime dėl baudų neskyrimo ar sumažinimo kartelių bylose (OL C 207, 1996, p. 4, toliau – pranešimas dėl bendradarbiavimo) Komisija apibrėžė sąlygas, kurioms esant įmonėms, bendradarbiaujančioms su Komisija atliekant tyrimą dėl kartelio, gali būti neskiriama arba sumažinama bauda, kuri joms būtų paskirta kitu atveju.
- 5 Remiantis pranešimo dėl bendradarbiavimo A skyriaus 5 punktu:

„Įmonės bendradarbiavimas su Komisija yra tik vienas iš daugelio kriterijų, į kuriuos Komisija atsižvelgia, nustatydamą baudą. <...>“

Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija

- 6 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos Protokolo Nr. 7 4 straipsnis numato:

„Teisė nebūti dukart teisiama ar nubaustam už tą patį nusikaltimą

Niekas negali būti antrą kartą persekiojamas ar baudžiamas tos pačios valstybės institucijų už nusikaltimą, dėl kurio jis jau buvo išteisintas arba nuteistas galutiniu nuosprendžiu pagal tos valstybės įstatymus ir baudžiamąjį procesą.

Ankstesnės dalies nuostatos nedraudžia atnaujinti bylos proceso pagal tos valstybės įstatymus ir baudžiamąjį procesą tuo atveju, kai iškyla nauji ar naujai paaiškėję faktai, ar nustatomos esminės ankstesnio proceso klaidos, galėjusios turėti reikšmės bylos baigčiai.

Neleidžiama nukrypti nuo šio straipsnio įsipareigojimų remiantis Konvencijos 15 straipsniu.“

Faktinės ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

7 Skundžiamame sprendime Pirmosios instancijos teismas taip išdėstė faktines aplinkybes, kuriomis remiantis buvo pareikštas ieškinys:

„1. Sprendimu 2002/271/EB <...> Komisija konstatavo įvairių įmonių susitarimus ir suderintus veiksmus EB 81 straipsnio 1 dalies ir Europos ekonominės erdvės susitarimo 53 straipsnio 1 dalies prasme (1992 m. gegužės 2 d. (OL L 1, 1994, p. 3), toliau – EEE susitarimas) grafito elektrodų sektoriuje.

2. Grafito elektrodai iš esmės yra naudojami elektros lanko krosnyse plieno gamybai. Plieno gamybą, naudojant šias krosnis, iš esmės sudaro perdirbimo procesas, kurio metu plieno laužas perdirbamas į naują plieną, skirtingai nei klasikinę plieno gamybą iš geležies rūdos, naudojant deguonies aukštakrosnes. Įprastinėje krosnyje nauji elektrodai yra sugrupuoti į iš trijų elektrodų sudarytas kolonas ir naudojami metalo laužui lydėti. Dėl intensyvaus lydymosi proceso vienas elektrodas sunaudojamas maždaug per aštuonių valandų laikotarpį. Vieną elektrodą pagaminti užima apie du mėnesius. Joks kitas produktas negali pakeisti grafito elektrodų šiame gamybos procese.

3. Grafito elektrodų paklausa yra tiesiogiai susijusi su plieno gamyba elektros lanko krosnyse. Pagrindiniai klientai yra plieno gamintojai, kurių užsakymai sudaro

85 % visų užsakymų. 1998 m. bendra pasaulinė plieno gamyba pasiekė 800 mln. tonų, iš kurių 280 mln. tonų buvo pagaminta elektros lanko krosnyse <...>.

<...>

5. Devintajame dešimtmetyje technologiniai pasiekimai leido labai sumažinti elektrodų sunaudojimą pagamintai plieno tonai. Šiuo laikotarpiu visa plieno gamybos pramonė patyrė didelių persitvarkymų. Elektrodų paklausos sumažėjimas lėmė pasaulinės elektrodų pramonės persitvarkymą. Buvo uždaryta daug gamyklų.

6. 2001 m. devyni Vakarų gamintojai aprūpino Europos rinką grafito elektrodais:

<...>.

7. 1997 m. birželio 5 d. Komisijos pareigūnai be įspėjimo, taikydami Reglamento Nr. 17 <...> 14 straipsnio 3 dalį, vienu metu pradėjo patikrinimą (tam tikrų grafito gamintojų) patalpose <...>.

8. Tą pačią dieną *Federal Bureau of Investigation* (FBI) pareigūnai Jungtinėse Amerikos Valstijose (toliau – JAV) pradėjo kratas kai kurių gamintojų patalpose. Po šių kratų SGL <...> buvo pradėtas baudžiamasis persekiojimas dėl

nusikalstamo kartelio. Visi kaltinamieji prisipažino kalti dėl visų jiems inkriminuojamų kaltinimų ir sutiko mokėti tokias nustatytas baudas: SGL – 135 mln. JAV dolerių (USD) <...>.

<...>

10. Pirkėjų grupės vardu JAV prieš SGL <...> buvo pradėti procesai dėl trigubos žalos atlyginimo ir palūkanų (*triple damages*).
11. Kanadoje <...> 2000 m. liepos mėn. SGL prisipažino kalta ir sutiko mokėti 12,5 mln. CAD baudą už <...> (Kanados konkurencijos įstatymo) pažeidimą. 1998 m. birželio mėn. Kanados plieno gamintojai SGL pareiškė civilinius ieškinius dėl neteisėto kartelio.
12. 2000 m. sausio 24 d. Komisija apkaltintoms įmonėms išsiuntė pranešimą apie kaltinimus. Administracinė procedūra buvo užbaigta 2001 m. liepos 18 d. priėmus (ginčijamą) sprendimą, kuriuo įmonės ieškovės <...> buvo apkaltintos pasauliniu lygiu nustačiusios kainas bei pasidalijusios nacionalines ir regionines nagrinėjamo produkto rinkas pagal „vietos gamintojo“ principą: <...> SGL <...> (buvo atsakinga už dalį) Europos; <...>.
13. Pagal tą patį (ginčijamą) sprendimą pagrindiniai kartelio principai buvo šie:
 - grafito elektrodų kainos turėjo būti nustatomos pasauliniu lygiu,

- sprendimus dėl kiekvienos bendrovės kainų turėjo priimti tik prezidentas ar generaliniai direktoriai,

 - „vietos gamintojas“ turėjo nustatyti rinkos kainą savo „teritorijoje“, o kiti gamintojai turėjo jos „laikytis“,

 - „ne vietos“ rinkose, tai yra rinkose, kuriose nebuvo nė vieno „vietos“ gamintojo kainos nustatomos bendru susitarimu,

 - „ne vietos“ gamintojai negalėjo agresyviai konkuruoti ir turėjo pasitraukti iš kitiems priklausančių „vietos“ rinkų,

 - apimtys neturėjo didėti (Japonijos gamintojai turėjo mažinti savo apimtis),

 - nebuvo galima perduotųjų technologijų karteliui nepriklausantiems gamintojams.
14. (Ginčijamame) sprendime nurodoma, kad minėti pagrindiniai principai buvo nustatyti kartelio susirinkimuose, kurie vyko įvairiais lygiais: „vadovų“ susirinkimai, „darbo“ susirinkimai, Europos gamintojų grupės susirinkimai (be Japonijos įmonių), nacionaliniai ar regioniniai susirinkimai, skirti specialioms rinkoms ir dvišaliams kontaktams tarp įmonių.

<...>

16. Remdamasi nustatytais faktinėmis aplinkybėmis ir (ginčijamame) sprendime pateiktais teisiniais vertinimais, Komisija karteliu apkaltintoms įmonėms nustatė baudas, kurios buvo apskaičiuotos pagal metodą, nurodytą baudų nustatymo remiantis Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi ir EAPB Sutarties 65 straipsnio 5 dalimi gairėse bei pranešime dėl baudų neskyrimo ar sumažinimo kartelių bylose <...>.

17. Sprendimo rezoliucinės dalies 3 straipsnis nustato tokias baudas:

<...>

SGL: 80,2 mln. eurų;

<...>.

18. Rezoliucinės dalies 4 straipsnis įpareigoja atitinkamas įmones sumokėti baudas per tris mėnesius nuo pranešimo apie (ginčijamą) sprendimą gavimo dienos, priešingu atveju skaičiuojant 8,04 % delspinigius.“

Procesas Pirmosios instancijos teisme ir skundžiamas sprendimas

8 *SGL Carbon* ir kitos įmonės, kurioms buvo skirtas ginčijamas sprendimas, Pirmosios instancijos teismui pateikė ieškinį dėl minėto sprendimo panaikinimo.

9 Skundžiamu sprendimu Pirmosios instancijos teismas nusprendė:

„<...>

2) Byloje T-239/01 *SGL Carbon prieš Komisiją*:

- nustatyti 69 114 000 eurų baudos, ieškovei paskirtos Sprendimo 2002/271 3 straipsniu, sumą,

- atmesti likusią ieškinio dalį.

<...>“

Apeliacinis skundas

10 *SGL Carbon* Teisingumo Teismo prašo:

- iš dalies panaikinti Pirmosios instancijos teismo sprendimą byloje T-239/01, kiek juo atmetamas ieškinys dėl 2001 m. liepos 18 d. Komisijos sprendimo 3 ir 4 straipsnių panaikinimo,

- subsidiariai sumažinti minėto sprendimo 3 straipsnyje apeliantei paskirtą baudą bei delspinigius, nustatytus sprendimo 4 straipsnyje ir 2001 m. liepos 23 d. Komisijos laiške,

- taip pat subsidiariai grąžinti bylą nagrinėti Pirmosios instancijos teismui, kad pastarasis priimtų naują sprendimą, atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo teisinę nuomonę,

- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

11 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

- atmesti apeliacinį skundą,

- priteisti iš apeliančės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

12 Laišku, kurį Teisingumo Teismas gavo 2006 m. vasario 24 d., *SGL darbon*, remdamasi Teisingumo Teismo Procedūros reglamento 61 straipsniu, paprašė atnaujinti žodinę proceso dalį.

- 13 Grįsdama šį prašymą *SGL Carbon* tvirtina, kad 2006 m. sausio 19 d. generalinio advokato išvadoje nevisuomet teisingai buvo perteiktos šalių nurodytos faktinės aplinkybės ir Pirmosios instancijos teismo išvados. Išvadoje yra argumentų ir prielaidų, kurių šalys iki šiol nebuvo nurodžiusios savo atsiliepimuose ir kurie nebuvo aptariami per posėdį. Taigi ši išvada negali būti pakankamas pasirengimas priimti sprendimą, ir todėl išimties tvarka reikėtų sudaryti sąlygas prieš Teisingumo Teismui priimant galutinį sprendimą pateikti papildomų pastabų.
- 14 Šiuo klausimu pakanka priminti, kad Teisingumo Teismo statutą ir Procedūros reglamentas nenumato šalims galimybės pateikti atsiliepimus į generalinio advokato išvadą (žr. 2000 m. vasario 4 d. Nutarties *Emesa Sugar*, C-17/98, Rink. p. I-665, 2 punktą).
- 15 Dėl *SGL Carbon* nurodytų argumentų atnaujinti žodinę proceso dalį reikia priminti, kad Teisingumo Teismas savo iniciatyva, generaliniam advokatui pasiūlius ar šalių prašymu pagal Procedūros reglamento 61 straipsnį gali priimti nutartį dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo, jeigu jis mano, kad jam nepakanka informacijos arba kad byla turi būti sprendžiama remiantis šalių nesvarstytu argumentu (žr. 2003 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Schilling ir Fleck-Schilling*, C-209/01, Rink. p. I-13389, 19 punktą ir 2004 m. birželio 17 d. Sprendimo *Recheio – Cash&Carry SA*, C-30/02, Rink. p. I-6051, 12 punktą).
- 16 Šiuo atveju Teisingumo Teismas mano turintis visą reikalingą informaciją, kad nuspręstų dėl šio apeliacinio skundo.
- 17 Todėl nereikia priimti nutarties dėl žodinės proceso dalies atnaujinimo.

Dėl apeliacinio skundo

- 18 *SGL Carbon*, grįsdama savo apeliacinį skundą, nurodo septynis pagrindus, t. y.: pareigos atsižvelgti į anksčiau toje pačioje byloje paskirtas sankcijas (*non bis in idem* principas) nesilaikymas, klaidingas pagrindinės baudos nustatymas apskaičiuojant apeliantei skirtinos baudos dydį, neteisingai patvirtintas baudos padidinimas dėl nurodymų telefonu, duotų prieš 1997 m. patikrinimą, klaidingas Reglamento Nr. 17 15 straipsnio antroje dalyje nustatytos didžiausios sankcijos ribos – 10% nuo konsoliduotos pasaulinės apyvartos – nesilaikymas, apeliančės teisės į gynybą apribojimas ribojant teisę susipažinti su bylos medžiaga, neteisėtas neatsižvelgimas į apeliančės galimybę susimokėti baudą ir neteisėtos delspinigių normos nustatymas.

Dėl pirmo pagrindo, pagrįsto pareigos atsižvelgti į anksčiau trečiųjų valstybių paskirtas sankcijas nesilaikymu: non bis in idem principas

Šalių argumentai

- 19 *SGL Carbon* tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas neteisingai atsisakė taikyti *non bis in idem* principą santykiuose tarp JAV ir Kanados iš vienos pusės ir Europos bendrijos iš kitos pusės, nurodydamas tris klaidingus argumentus, išdėstytus skundžiamo sprendimo 134, 136, 137, 140, 142 ir 143 punktuose.
- 20 Grįsdama savo argumentus apeliančė iš esmės remiasi 1972 m. gruodžio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Boehringer Mannheim prieš Komisiją* (7/72, Rink. p. 1281).

- 21 *SGL Carbon* patikslina, kad, priešingai nei įvertino Pirmosios instancijos teismas, šiuo atveju tenkinama teisiškai saugomo intereso bendrumo sąlyga. Be to, tai, ar šioje srityje yra sudaryta sutartis, ar ne, neturi reikšmės pareigai atsižvelgti į jau paskirtas sankcijas.
- 22 Apeliantė mano, kad net jei Pirmosios instancijos teismas pagrįstai atmetė *non bis in idem* principo taikymą bylose, susijusiose su trečiosiomis valstybėmis, jis turėjo, laikydamasis proporcingumo ir teisingumo principų, atsižvelgti į anksčiau šiose valstybėse paskirtas bausmes.
- 23 Komisija mano, kad apeliantė nepagrįstai nurodo draudimą tuo pačiu metu vykdyti kelis baudžiamuosius persekiojimus. Iš tikrųjų *non bis in idem* principas negali būti perkeliamas į bylas, kuriose trečiosios valstybės taip pat yra nustačiusios sankcijas.
- 24 Komisija mano, kad JAV ir Europos konkurencijos teisė siekia skirtingų tikslų. Be to, su tuo susiję teisės aktai nesaugo konkurencijos pasauliniu mastu. JAV teisės aktai šioje srityje reglamentuoja konkurenciją JAV rinkoje, o Bendrijoje galiojančiais teisės aktais siekiama užkirsti kelią nesąžiningai konkurencijai bendrojoje rinkoje.
- 25 Todėl Komisija mano, kad Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, kad *non bis in idem* principas šiuo atveju nėra taikomas.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 26 Pirmiausia reikia priminti, kad *non bis in idem* principas, įtvirtintas ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos Protokolo Nr. 7 4 straipsnyje, yra Bendrijos teisės pagrindinis principas, kurio laikymąsi užtikrina teismas (žr., pavyzdžiui, 1966 m. gegužės 5 d. Sprendimą *Gutmann prieš EAEB Komisiją*, 18/65 ir 35/65, Rink. p. 149, 172 ir 2002 m. spalio 15 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, Rink. p. I-8375, 59 punktą).
- 27 Norint išnagrinėti pagrindo dėl minėto principo pažeidimo pagrįstumą, reikia taip pat nurodyti, kad, kaip teisingai nusprendė Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 14 punkte, Teisingumo Teismas dar nėra sprendęs klausimo, ar Komisija privalo įskaičiuoti trečiųjų valstybių valdžios institucijų paskirtą baudą, jei šios institucijos ir minėtų valdžios institucijų nustatyti faktai, dėl kurių įmonė kaltinama, yra identiški, tačiau Teisingumo Teismas Komisijos ir trečiosios valstybės inkriminuojamų faktų tapatumą pripažino išankstine tokio nagrinėjimo sąlyga.
- 28 Dėl *non bis in idem* principo taikymo srities tais atvejais, kai dalyvauja ir trečiųjų valstybių valdžios institucijos, remdamosi savo teise skirti sankcijas minėtos valstybės teritorijoje taikomos konkurencijos teisės srityje, reikia priminti, kad ginčijamas kartelis veikia tarptautiniu lygiu, pasižyminčiu būtent tuo, kad atitinkamose trečiojoje valstybėse taikomos jų teisinės sistemos.
- 29 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad šių valstybių valdžios institucijų, atsakingų už laisvos konkurencijos apsaugą, valdžios įgyvendinimas, remiantis savo teritorine kompetencija, vykdomas pagal šių valstybių reikalavimus. Iš tikrųjų aplinkybės,

kuriomis grindžiamos kitų valstybių teisinės sistemos konkurencijos srityje, turi ne tik specialius tikslus, bet taip pat dėl jų priimamos kiekvienai valstybei individualios materialinės taisyklės bei jos numato labai skirtingas teines pasekmes administracinėje, baudžiamojoje ar civilinėje srityse, kai minėtų valstybių valdžios institucijos nustato konkurencijos srityje taikomų taisyklių pažeidimą.

30 Tačiau visiškai skirtinga yra teisinė situacija, kai įmonei konkurencijos srityje yra taikoma tik Bendrijos teisė ir vienos arba keleto valstybių narių teisė, t. y. kai kartelis patenka tik į Bendrijos teisinės sistemos teritorinę taikymo sritį.

31 Iš to matyti, kad Komisija, skirdama sankciją už neteisėtą įmonės veiklą, net ir susijusią su tarptautiniu karteliu, siekia apsaugoti laisvą konkurenciją vidaus rinkoje, o tai pagal EB sutarties 3 straipsnio 1 dalies g punktą yra vienas iš pagrindinių Bendrijos tikslų. Iš tikrųjų dėl Bendrijos lygiu teisiškai saugomų vertybių ypatybių Komisijos, remiantis jos įgaliojimais šioje srityje, pateikti vertinimai gali labai skirtis nuo trečiosios valstybės valdžios institucijų pateiktų vertinimų.

32 Todėl Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 134 punkte teisingai nusprendė, kad *non bis in idem* principas netaikomas tokiose situacijose, kai taikomos trečiųjų valstybių teisinės sistemos ir, remdamosi savo kompetencija, veikia šių valstybių konkurenciją prižiūrinčios valdžios institucijos.

33 Be to, Pirmosios instancijos teismas taip pat teisingai nusprendė, kad nėra jokie kito teisės principo, kuris priverstų Komisiją atsižvelgti į trečiojoje valstybėje apeliantei pradėtus baudžiamuosius persekiojimus ir paskirtas sankcijas.

- 34 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kaip teisingai skundžiamo sprendimo 136 punkte pastebėjo Pirmosios instancijos teismas, kad nėra tarptautinės viešosios teisės principo, kuris draustų skirtingų valstybių viešosios valdžios institucijoms, įskaitant ir teismus, persekioti ir nubausti fizinių ar juridinių asmenį už tuos pačius veiksmus, dėl kurių minėto asmens atžvilgiu kitoje valstybėje jau priimtas sprendimas. Be to, nėra jokio viešosios tarptautinės teisės dokumento, kuris, Komisijai pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį nustatant baudas, ją įpareigotų atsižvelgti į trečiųjų valstybių valdžios institucijų, remiantis savo kompetencija, konkurencijos teisėje jau paskirtas baudas.
- 35 Reikia pridurti, kad 1991 m. rugsėjo 23 d. ir 1998 m. birželio 4 d. tarp Bendrijos ir JAV sudaryti susitarimai, nustatantys abipusiškai naudingo pripažinimo principų taikymą vykdant jų konkurencijos įstatymus (OL L 95, 1995, p. 47 ir OL L 173, 1998, p. 28) apsiriboja procedūros praktiniais klausimais, pavyzdžiui, pasikeitimas informacija ir konkurencijos institucijų bendradarbiavimas, ir visiškai nenagrinėja įskaičiavimo ar atsižvelgimo į vienos iš šių susitarimų šalių paskirtas sankcijas klausimo.
- 36 Galiausia dėl apeliančios subsidiariai nurodytų Pirmosios instancijos teismo proporcingumo ir teisingumo principų pažeidimo reikia pastebėti, kad bet koks atsižvelgimas į trečiųjų valstybių valdžios institucijų paskirtas baudas patenka į Komisijos diskreciją baudų už Bendrijos konkurencijos teisės pažeidimus nustatymo srityje. Todėl nors ir negali būti atmesta galimybė, kad Komisija atsižvelgs į anksčiau trečiųjų valstybių valdžios institucijų paskirtas baudas, tačiau taip daryti ji neprivalo.
- 37 Iš tikrųjų atgrasymo tikslas, kurio gali siekti Komisija nustatydama baudos dydį, yra skirtas užtikrinti, kad įmonės, veikdamos vidaus rinkoje, laikytųsi Sutartyje įtvirtintų konkurencijos taisyklių (šiuo klausimu žr. 1970 m. liepos 15 d. Sprendimo *ACF*

Chemiefarma prieš Komisiją, 41/69, Rink. p. 661, 173–176 punktus). Todėl, vertindama už minėtų taisyklių pažeidimą paskirtos baudos atgrasantį poveikį, Komisija neprivalo atsižvelgti į galimas įmonei paskirtas sankcijas už trečiųjų valstybių konkurencijos taisyklių pažeidimą.

38 Todėl Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 144–148 punktuose nusprenddamas, kad paskirtos baudos dydžio nustatymas atitiko teisės aktus, nepadarė jokios teisės klaidos.

39 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, pirmas pagrindas turi būti atmestas.

Dėl antro pagrindo, pagrįsto klaidingu pagrindinės baudos nustatymu apskaičiuojant apeliantei skirtos baudos dydį

Šalių argumentai

40 *SGL Carbon* tvirtina, kad apskaičiuodamas baudą Pirmosios instancijos teismas klaidingai pritaikė pagrindinės baudos nustatymo kriterijus ir dėl to arba pažeidė vienodo požiūrio principą, arba padarė vertinimo klaidą.

41 Apeliantė paaiškina, kad Pirmosios instancijos teismo šiuo klausimu pateikti argumentai yra klaidingi trim požiūriais. Pirma, Pirmosios instancijos teismo atliktas skaičiavimas įmonių kategorijos viduje, per kurį pirmiausia buvo sudėtos atitinkamų ūkio subjektų rinkos dalys ir apyvartos, vėliau – vidutinė apyvarta arba vidutinė rinkos dalis, negali būti pateisinamas. Antra, Pirmosios instancijos teismo konstatuoti rinkos dalių skirtumai buvo tokie dideli, kad pastarasis negalėjo atitinkamų įmonių vertinti vienodai tos pačios kategorijos viduje. Trečia, kitoms įmonėms, kurioms buvo skirtas ginčijamas sprendimas, Pirmosios instancijos teismas laipsniškesnės ir proporcingesnės baudos skyrimą pripažino „privalomą“ atsižvelgdamas į daug mažesnius užimamos rinkos dalies skirtumus, tačiau šių vertinimo kriterijų netaikė apeliantei.

42 Todėl *SGL Carbon* mano, kad būtent ji dėl Pirmosios instancijos teismo vertinimo matematiškai perkeliant baudų apskaičiavimo principus atsidūrė itin nepalankioje padėtyje. Taigi dėl šių skaičiavimo klaidų Pirmosios instancijos teismo patvirtinta bauda turėtų būti dar papildomai sumažinta 5,1–12,2 mln. eurų, nelygu, koks apskaičiavimo metodas būtų naudojamas.

43 Komisija primena, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką, nustatant baudos dydį egzistuoja diskrecija netaikyti tikslios matematinės formulės. Jei, kaip šioje byloje, pažeidimą padarė keletas įmonių, reikia įvertinti kiekvienos iš jų dalyvavimo kartelyje svarbą.

44 Komisija mano, kad Pirmosios instancijos teismas teisingai vykdė savo teisminę kontrolę šiuo klausimu ir būtent apeliantės naudai. Pirmosios instancijos teismas iš tikrųjų nustatė, kad Komisijai išskirstant kartelio narius į kategorijas, ji neprivalo remtis tik kiekvienos įmonės apyvartos skaitine išraiška. Kartelio narių išskirstymas į

įvairias kategorijas, nuo kurio priklauso tai pačiai kategorijai priklausančioms įmonėms skirtos pagrindinės baudos dydis, Pirmosios instancijos teismo buvo pripažintas teisėtas.

- 45 Galiausiai Komisija nurodo, kad vienodo požiūrio principas taip pat nebuvo pažeistas Pirmosios instancijos teismo argumentais dėl baudų apskaičiavimo metodo.

Teisingumo Teismas konstatuoja

- 46 Primintina, kad, kaip matyti iš nusistovėjusios teismų praktikos (žr. 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 240–243 punktus ir minėtą teismų praktiką), Komisija turi plačią diskreciją pasirenkant baudų apskaičiavimo metodą ir kad šiuo tikslu ji gali atsižvelgti į daugelį aplinkybių, tačiau negali viršyti Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje nustatytos apyvartos ribos.

- 47 Teisingumo Teismas taip pat pabrėžė, kad gairėse numatytas apskaičiavimo metodas numato įvairias lankstumo suteikiančias nuostatas, leidžiančias Komisijai įgyvendinti savo veiksmų laisvę nepažeidžiant Reglamento Nr. 17 15 straipsnio nuostatų, kaip jas yra išaiškinęs Teisingumo Teismas (žr. minėto sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 267 punktą).

- 48 Vis dėlto Teisingumo Teismas turi patikrinti, ar Pirmosios instancijos teismas teisingai įvertino Komisijos naudojimąsi minėta veiksmų laisve.

49 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Pirmosios instancijos teismas išsamiai išnagrinėjo klausimą, ar kiekybinės ribos, skiriančios tris įmonių kategorijas, pagal kurias nustatoma pagrindinė bauda, buvo nustatytos nuosekliai ir nešališkai.

50 Kaip ginčijamo sprendimo 217–219 punktuose paaiškino Pirmosios instancijos teismas, paskirstydama kartelyje dalyvavusias įmones į tris kategorijas ir nustatydamas skirtingas pagrindines baudas, Komisija rėmėsi apyvarta ir kartelio narių turimomis rinkos dalimis, įgytomis parduodant nagrinėjamą produktą pasaulinėje rinkoje per ginčijamame sprendime numatytą laikotarpį.

51 Pirmosios instancijos teismas ginčijamo sprendimo 224–226 punktuose nusprendė, kad pagrindinės baudos, kuri pirmosios kategorijos įmonėms, kurioms buvo priskirta ir *SGL Carbon*, siekė 40 mln. eurų, dydžio nustatymas nebuvo savavališkas ir neviršijo šioje srityje Komisijos turimos veiksmų laisvės ribų.

52 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad savo argumentais apelianė ginčija Komisijos pasirinktą ir Pirmosios instancijos teismo patvirtintą klasifikavimo sistemą, nes ji mano, kad bet koks atitinkamų įmonių apyvartos ar rinkos dalių skirtumas turėtų reikšti kiekvienos kartelyje dalyvavusios įmonės priskyrimą atskirai kategorijai ir todėl skirtingos pagrindinės baudos dydžio nustatymą.

53 Tokie argumentai yra nepriimtini.

- 54 Kaip matyti iš Pirmosios instancijos teismo pirmiau pateiktų argumentų, jis patikrino, ar Komisija tinkamai ir logiškai taikė savo įmonių klasifikavimo metodą bei nustatė kiekybinę ribą kiekvienai kategorijai. Pirmosios instancijos teismas taip pat nagrinėjo, ar įmonių suskirstymas toje pačioje kategorijoje buvo pakankamai logiškas ir objektyvus, lyginant su kitomis kategorijomis.
- 55 Reikia pridurti, kad tai, jog kiti kartelio nariai buvo suklasifikuoti kitose kategorijose remiantis kiekvieno jų situacija, negali paneigti Pirmosios instancijos teismo vertinimo dėl apeliančios klasifikavimo pagrįstumo.
- 56 Iš to reikia daryti išvadą, kad Komisijos atliktas ir Pirmosios instancijos teismo patvirtintas išskirstymas į kategorijas taip pat nepažeidžia vienodo požiūrio principo.
- 57 Tokiomis aplinkybėmis Pirmosios instancijos teismo sprendime nėra teisės klaidų šiuo klausimu.
- 58 Taigi antras pagrindas turi būti atmestas.

Dėl trečio pagrindo, pagrįsto pagrindinės baudos padidinimu 25 %

Šalių argumentai

- 59 *SGL Carbon* mano, kad Pirmosios instancijos teismo patvirtintas specialus pagrindinės baudos padidinimas 25 %, arba 15,5 mln. eurų dėl kitų įmonių

perspėjimo apie neišvengiamą Komisijos kontrolę, yra nepagrįstas. Pirmosios instancijos teismo vertinimai šiuo klausimu yra klaidingi, nes apelianė kaltinama dėl tam tikrų nenustatytų faktinių aplinkybių, dėl kurių nebuvo kaltinama anksčiau nei pranešime apie kaltinimus, nei Komisijos sprendime.

- 60 *SGL Carbon* kaltina Pirmosios instancijos teisumą neteisingai įvertinus jos telefoninius pokalbius dėl trijų priešasčių. Pirmiausia Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į faktą, kad apelianės veiksmai nebuvo draudžiami ir kad jie dėl to negalėjo užtraukti sankcijos remiantis principu *nulla poena sine lege*. Antra, Pirmosios instancijos teismas pažeidė principą *in dubio pro reo* teigdamas, kad egzistuoja faktai, kurie nebuvo pagrįsti nei Komisijos argumentais, nei jo paties argumentais. Galiausia Pirmosios instancijos teismas pažeidė vienodo požiūrio principą.
- 61 Komisija tvirtina, kad pirmas ir trečias apelianės argumentai, t. y. principo *nulla poena sine lege* ir vienodo požiūrio principo pažeidimas, yra nepriimtini, nes šie kaltinimai jau buvo pateikti pirmojoje instancijoje ir *SGL Carbon* tik pakartoja tuos pačius argumentus apeliaciniame skunde. Bet kuriuo atveju nurodyti kaltinimai yra nepagrįsti.
- 62 Komisija pastebi, kad apelianės argumentas, pagal kurį Pirmosios instancijos teismas preziumavo buvus *SGL Carbon* nepalankius motyvų, yra netinkamas. Iš tikrųjų nustatydama baudos dydį Komisija turi diskreciją ir nėra susaistyta tikslios matematinės formulės.

- 63 Komisija mano, kad vykdydamas naudojimosi diskrecija kontrolę Pirmosios instancijos teismas teisingai patvirtino, kad apeliančės perspėjimas kitų kartelio dalyvių buvo didelė kliūtis tyrimui ir kad tokiomis aplinkybėmis nereikėjo nagrinėti kartelio nario, kuris perspėjo, motyvų.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 64 Reikia priminti, kad skundžiamo sprendimo 312 punkte Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad tai, jog apeliančė pranešė kitoms įmonėms apie neišvengiamus patikrinimus, galėjo būti kvalifikuojama kaip sunkinanti aplinkybė, ir kad, priešingai nei tvirtina apeliančė, tai yra ne specialus ir nepriklausomas Bendrijos konkurencijos taisyklių pažeidimas, o veiksmai, kurie apsunkina pradinį pažeidimą. Pirmosios instancijos teismas tame pačiame skundžiamo sprendimo punkte taip pat konstatavo, kad pranešdama kitoms įmonėms *SGL Carbon* iš tikrųjų siekė paslėpti kartelio egzistavimą ir jį išlaikyti veikiantį, ir tai pasiteisino iki 1998 m. kovo mėnesio.
- 65 Skundžiamo sprendimo 313 punkte Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad apeliančės daroma nuoroda į Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 1 dalies c punktą yra netinkama, nes ši nuostata skirta užkirsti kelią savarankiškiems pažeidimams, nesusijusiems su kartelio egzistavimu, o šioje byloje minimais *SGL Carbon* pranešimais buvo siekiama užtikrinti kartelio tęstinumą, todėl akivaizdu, kad tai yra Bendrijos konkurencijos teisės pažeidimas.
- 66 Galiausiai skundžiamo sprendimo 315 punkte Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad kitoms įmonėms nukreipti šie perspėjimai peržengė vidinės *SGL Carbon* sferos ribas ir jais buvo siekiama sužlugdyti visą Komisijos tyrimą, taip užtikrinant kartelio veikimo prailginimą.

- 67 Reikia pastebėti, kad minėtais tvirtinimais Pirmosios instancijos teismas atliko tam tikrą faktinių aplinkybių dėl apeliančios veiksmų vertinimą.
- 68 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką tik Pirmosios instancijos teismas turi jurisdikciją, viena vertus, nustatyti faktines aplinkybes, išskyrus atvejus, kai materialūs jų nustatymo netikslumai susiję su jam pateikta bylos medžiaga ir, kita vertus, įvertinti šiuos faktus. Taigi faktų įvertinimas, išskyrus jam pateiktų įrodymų iškraipymo atvejus, nėra teisės klausimas, kurio kontrolę vykdo Teisingumo Teismas (žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Parlamentas prieš Ripa di Meana ir kt.*, C-470/00 P, Rink. p. I-4167, 40 punktą ir minėtą teismų praktiką)
- 69 Dėl apeliančios argumentų, pagrįsto tariamu proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu, reikia priminti, kad skundžiamo sprendimo 309 ir 310 punktuose Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad baudos padidinimas dėl kitų įmonių perspėjimo nėra nei neproporcingas, nei diskriminuojantis. Jis patvirtino Komisijos pateiktą šių perspėjimų kvalifikavimą kaip *SGL Carbon* siekį nuslėpti kartelio egzistavimą ir kaip sunkinančią aplinkybę, pateisinančią paskirtos baudos padidinimą.
- 70 Šie Pirmosios instancijos teismo vertinimai nėra klaidingi.
- 71 Iš tikrųjų iš Teisingumo Teismo praktikos (žr. minėto sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 240–242 punktus) matyti, kad nors pagrindinė bausmė nustatoma remiantis minėtu pažeidimu, pastarojo sunkumas nustatomas atsižvelgiant į daugelį kitų kriterijų, kuriuos vertindama ir nustatydamą bausmę

Komisija turi plačią diskreciją. Atsižvelgimas į sunkinančias aplinkybes nustatant baudą atitinka Komisijos funkciją užtikrinti konkurencijos taisyklių laikymąsi.

72 Taigi trečias pagrindas yra atmetamas.

Dėl ketvirto pagrindo, pagrįsto neatsižvelgimu į Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje numatytą didžiausią sankcijos ribą

Šalių argumentai

73 *SGL Carbon* nurodo, kad Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į tai, kad Komisijos nustatyta bauda buvo didesnė nei Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje numatyta didžiausia sankcija. Be to, Pirmosios instancijos teismo argumentai šiuo klausimu yra nemotyvuoti.

74 Pirmiausia *SGL Carbon* nurodo Pirmosios instancijos teismo vertinimo klaidą dėl apyvartos, į kurią buvo atsižvelgta apskaičiuojant baudas. Pirmosios instancijos teismas klausimą, ar Komisija turi remtis 1999 m. apyvartomis, ar 2000 m. apyvartomis, paliko neatsakytą.

- 75 Antra, *SGL Carbon* kaltina Pirmosios instancijos teismą pažeidus Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį bei principą *nulla poena sine lege*. Iš tikrųjų Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į tai, kad Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 daliai, kaip sankciją numatančiai nuostatai, taikomas teisėtumo principas. Šis principas taikomas tiek tarpinėms sumoms, tiek paskirtos sankcijos galutinei sumai.
- 76 Trečia, apeliantė tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė vienodo požiūrio principą. Šiuo klausimu pažymėtina, kad Pirmosios instancijos teismas pats konstatavo, jog Komisija, apskaičiuodama galutinę baudą, galėjo atsižvelgti į daugelį elementų. Vis dėlto Komisijai pasirinkus apibrėžtą apskaičiavimo metodą, ji turėjo taikyti šį metodą nuosekliai ir nediskriminuodama.
- 77 Galiausia *SGL Carbon* nurodo EB 253 straipsnyje numatytos pareigos motyvuoti pažeidimą. Iš tikrųjų Pirmosios instancijos teismas nepaisė Komisijos pareigos pateikti priežastis, kodėl ji nesumažino baudos, paskirtos apeliantei, kuri buvo panašioje situacijoje kaip ir kita įmonė. Priešingai nei nusprendė Pirmosios instancijos teismas, kitos įmonės baudos sumažinimo motyvai turėjo būti nurodyti Komisijos sprendime.
- 78 Atsakydama į su šiuo pagrindu susijusius argumentus Komisija tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas teisingai atmetė šį pagrindą grindžiančius argumentus, kurie, be kita ko, buvo jau nurodyti pirmojoje instancijoje. Iš tikrųjų nei galutinė Komisijos paskirta bauda, nei Pirmosios instancijos sumažinta bauda neviršijo 10 % nuo apeliančės bendros apyvartos.

- 79 Komisija tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas teisingai patvirtino atsižvelgimą į produkto, dėl kurio buvo sudarytas kartelis, apyvartą. Ji patikslina, kad ši apyvarta, kaip ir daugelis kitų faktinių kriterijų, buvo naudojama nustatant apeliančios galimybes pasinaudojant pažeidimu daryti poveikį grafito elektrodų rinkai.
- 80 Dėl Reglamente Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje numatytos ribos pobūdžio Komisija nurodo, kad kadangi šiuolaikinių didelių tarptautinių įmonių apyvarta yra labai didelė, tik lanksti riba, atsižvelgiant į įmonės dydį, leidžia užtikrinti, kad už Bendrijos konkurencijos taisyklių pažeidimą paskirtos baudos turėtų atgrasantį poveikį. Be to, minėta nuostata yra pakankamai tiksli šiuo klausimu, ir tie, kam ji yra taikoma, gali be vargo nustatyti baudos, kurios jie gali tikėtis, dydį.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 81 Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką (žr., pavyzdžiui, 1983 m. birželio 7 d. Sprendimo *Musique Diffusion française ir kt. prieš Komisiją*, 100 – 103/80, Rink. p. 1825, 117–119 punktus ir minėto sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 257 punktą) maksimali 10% riba, nustatyta Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalyje, yra taikoma bendrai atitinkamos įmonės apyvartai, nes tik šie duomenys pateikia informaciją apie įmonės dydį ir poveikį rinkai.
- 82 Be to, iš teismų praktikos (žr., pavyzdžiui, minėto sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. prieš Komisiją* 592 ir 593 punktus bei minėto sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 278 punktą) matyti, kad tik galutinis paskirtos baudos dydis negali peržengti minėtos ribos. Tačiau Reglamento Nr. 17 15 straipsnio

2 dalis nedraudžia Komisijai įvairiais skaičiavimo etapais nustatyti tarpinį dydį, viršijantį šią ribą, su sąlyga, kad galutinė nustatyta bauda jos neperžengs.

83 Šioje byloje reikia konstatuoti, kad, kaip matyti iš skundžiamo sprendimo 367 punkto, Komisijos paskirta bauda neviršijo minėtos maksimalios ribos.

84 Dėl apeliančės argumentų, kuriais bandoma įrodyti, kad Pirmosios instancijos teismas, kiek tai susiję su baudos dydžiu, pažeidė vienodo požiūrio principą ir nesilaikė pareigos motyvuoti, pakanka priminti, kad, kaip teisingai skundžiamo sprendimo 367–370 punktuose nurodė Pirmosios instancijos teismas, Komisija gali nustatyti minėtą dydį remdamasi įvairiais duomenimis, pirmiausia atsižvelgdama į pažeidimo sunkumą ir trukmę bei kiekvienai karteliui priklausančiai įmonei būdingus požymius.

85 Iš to reikia daryti išvadą, kad įgyvendindama savo diskreciją dėl baudų apskaičiavimo metodo Komisija, norėdama taikyti šį metodą skirtingoms įmonėms, turi atlikti individualius vertinimus.

86 Todėl iš minėtų argumentų išplaukia, kad Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, kad apskaičiuojant baudą apeliančės padėtis nebuvo panaši į kitų įmonių padėtį ir kad todėl ginčijamą baudos apskaičiavimo metodą Komisija taikė nuosekliai ir nediskriminuodama.

87 Ketvirtas pagrindas turi būti atmetas.

Dėl penkto pagrindo, pagrįsto teisės į gynybą pažeidimu

Šalių argumentai

- 88 *SGL Carbon* tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas, nusprenddamas, jog Komisija suteikė pakankamai teisių susipažinti su bylos medžiaga, padarė teisės klaidą.
- 89 Apeliantė pabrėžia, kad Pirmosios instancijos teismo tvirtinimai šiuo klausimu yra prieštaringi, nes, pirma, pastarasis konstatavo, jog Komisija įrodė, kad dokumentų, susijusių su įmonių bendradarbiavimu, nebuvo vidinėje jos byloje, tačiau buvo tyrimo byloje, su kuria įmonės galėjo susipažinti, ir, antra, Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad vidaus dokumentuose buvo apeliančios gynybai naudingos informacijos, susijusios su įmonių bendradarbiavimu ir turėjusios realią įtaką nustatant baudą.
- 90 *SGL Carbon* mano, kad Pirmosios instancijos teismas taip pat neteisingai nusprendė, kad bylas nagrinėjantis pareigūnas Komisijos kolegijai privalėjo nurodyti tik kaltinimus, reikalingus įvertinti administracinės procedūros teisėtumą, t. y. pateisinamus kaltinimus.
- 91 Komisija tvirtina, kad argumentai, pagal kuriuos apeliantė neturėjo pakankamos teisės susipažinti su bylos medžiaga, yra nepriimtini, kadangi jie susiję ne su teisės klausimu, o su Pirmosios instancijos teismo pateiktu faktinių aplinkybių vertinimu.

Teisingumo Teismas nenagrinėja tokių argumentų nei įrodymų, kuriuos nurodė Pirmosios instancijos teismas grįsdamas šias faktines aplinkybes. Bet kuriuo atveju nurodytas pagrindas yra nepagrįstas.

- 92 Komisija primena, kad apeliantė pati prisipažino dalyvavusi kartelyje dėl grafito elektrodų, kad Pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog *SGL Carbon* buvo viena iš kartelio narių ir kad ši įmonė pripažino pažeidimą. Apeliantė ne tik neginčijo Komisijos argumentų šiuo klausimu, tačiau ji pasinaudojo ir pranešimo dėl bendradarbiavimo taisyklėmis.
- 93 Galiausia Komisija nurodo, kad apeliantės argumentas dėl bylą nagrinėjančio pareigūno ataskaitos turi būti atmestas kaip nepagrįstas, nes šiuo klausimu nepateikiama naujų įrodymų.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 94 Reikia priminti, kad teisių į gynybą užtikrinimas bet kokios procedūros, kuri gali pasibaigti sankcijų paskyrimu, atveju, kai teisės į gynybą paisymas yra pagrindinis Bendrijos teisės principas, kurio turi būti laikomasi net ir administracinės procedūros metu (žr. 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, C-194/99 P, Rink. p. I-10821, 30 punktą).
- 95 Dėl apeliantės argumentų dėl teisės susipažinti su bylos medžiaga pakanka nurodyti, kad jie nėra susiję su teisės klausimu ir remiasi tik teiginiais dėl fakto. Pirmosios instancijos teismas ginčijamo sprendimo 39–41 punktuose nustatė, kad nagrinėjamas prašymas leisti susipažinti su byla nebuvo susijęs su dokumentų sąrašu ar

nekonfidencialia santrauka. Be to, Pirmosios instancijos teismo vertinimai dėl naudojimosi tam tikrais dokumentais per administracinę procedūrą, pateikti skundžiamo sprendimo minėtame punkte, nėra prieštaringi.

- 96 Dėl apeliančios argumento dėl bylą nagrinėjančio pareigūno galutinės ataskaitos pakanka pažymėti, kad pastarasis nagrinėjamu metu neprivalėjo tikrinti, ar vidaus dokumentų klasifikavimas buvo tinkamas ir ar Komisija privalėjo suteikti teisę susipažinti su jos vidaus byla ar pateikti konfidencialių dokumentų sąrašą arba santrauką.
- 97 Iš tikrųjų iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad paprastas dokumento nepateikimas pažeidžia teisę į gynybą, tik jei suinteresuotoji įmonė gali įrodyti, pirma, kad Komisija rėmėsi šiuo dokumentu grįsdama kaltinimą dėl pažeidimo buvimo, ir, antra, kad šis kaltinimas galėjo būti įrodytas tik darant nuorodą į minėtą dokumentą (žr. 1983 m. spalio 25 d. Sprendimo *AEG prieš Komisiją* 107/82, Rink. p. 3151, 24–30 punktus ir minėto sprendimo *Michelin prieš Komisiją*, 322/81 7–9 punktus).
- 98 Teisingumo Teismas šiuo klausimu patikslino, kad atitinkama įmonė turi įrodyti, jog Komisijos pasiektas rezultatas sprendime būtų buvęs kitoks, jei dokumentas, kuris nebuvo pateiktas minėtai įmonei ir kuriuo remdamasi Komisija konstatavo pažeidimą, būtų buvęs atmetas kaip įrodymas (žr. 2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink. p. I-123, 73 punktą).
- 99 Iš nurodytų argumentų reikia daryti išvadą, kad Pirmosios instancijos teismo vertinimuose dėl auditoriaus ataskaitos, pateiktuose skundžiamo sprendimo 50–54 punktuose, nėra teisės klaidos.

100 Todėl penktas pagrindas turi būti atmestas.

Dėl šešto pagrindo, pagrįsto neatsižvelgimu į apeliančės galimybes susimokėti baudą

Šalių argumentai

101 *SGL Carbon* nurodo, kad Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 370–372 punktuose neatsižvelgė į apeliančės galimybes susimokėti baudą, sumažėjusias dėl kitų konkurenciją prižiūrinčių valdžios institucijų paskirtų didelių baudų ir dėl žalos atlyginimo bei palūkanų, kurias ji privalėjo mokėti trečiosiose valstybėse. Todėl dėl dar vienos didelės baudos paskyrimo įmonė atsidurtų ties bankroto riba.

102 Apelianė mano, kad patvirtindamas Komisijos nuomonę šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas pažeidė proporcingumo principą bei įmonės teisių, kylančių iš ekonominės laisvės ir nuosavybės, apsaugą. Priešingai nei nusprendė Pirmosios instancijos teismas, Komisija turėjo būti įpareigota išnagrinėti ir atsižvelgti į apeliančės galimybes susimokėti baudą.

103 Komisija tvirtina įprastai įgyvendinusi savo diskreciją apskaičiuojant baudos dydį ir kad nėra jokios priežasties sumažinti paskirtą baudą.

- 104 Komisija priduria, kad Pirmosios instancijos teismas nepadarė jokios teisės klaidos nusprenddamas, kad nustatant baudos dydį nebuvo pareigos atsižvelgti į atitinkamos įmonės finansinę situaciją ir jos galimybes susimokėti baudą.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 105 Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusi teismų praktiką Komisija nėra įpareigota apskaičiuodama baudą atsižvelgti į sunkią konkrečios įmonės finansinę padėtį, nes tokios pareigos pripažinimas reikštų, jog prasčiausiai prie rinkos sąlygų prisitaikiusiai įmonei būtų suteikiamas nepagrįstas konkurencinis pranašumas (žr. 1983 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *IAZ International Belgium ir kt. prieš Komisiją*, 96/82–102/82, 104/82, 105/82, 108/82 ir 110/82, Rink. p. 3369, 54 ir 55 punktą ir minėto sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 327 punktą).
- 106 Reikia pastebėti, kad šios teismo praktikos negali paneigti gairių 5 punkto b papunktis, pagal kurį reikia atkreipti dėmesį į realias įmonės galimybes sumokėti baudą. Iš tikrųjų šios galybės nagrinėtinos tik „atsižvelgiant į specifinį socialinį kontekstą“, kurį sudaro galimos baudos sumokėjimo pasekmės, ypač nedarbo padidėjimas ar atitinkamos įmonės tiekėjų ir klientų ekonominių sektorių nuosmukis.
- 107 Tačiau apeliantė nepateikė jokių tokių kontekstą leidžiančių nustatyti duomenų.

- 108 Dėl apeliančios argumento dėl ekonominės veiklos laisvės ir nuosavybės teisės pakanka pažymėti, kad šiems principams taikomi ribojimai dėl bendrojo intereso ir kad į juos neatsižvelgiama apskaičiuojant baudą už Bendrijos konkurencijos teisės pažeidimą.
- 109 Tokiomis aplinkybėmis Pirmosios instancijos teismas teisingai manė, kad Komisija, atmesdama pagrindą, pagrįstą apeliančios sunkia finansine situacija, nepadarė jokios teisės klaidos.
- 110 Taigi šeštas pagrindas turi būti atmestas.

Dėl septinto pagrindo, pagrįsto delspinigių nustatymo neteisėtumu

Šalių argumentai

- 111 *SGL Carbon* mano, kad Pirmosios instancijos teismas nenagrinėjo jos argumentų dėl delspinigių normos nustatymo. Todėl sprendimas yra nepilnas ir negali pagrįsti pagrindo šiuo klausimu atmetimo.
- 112 Komisija pažymi, kad Pirmosios instancijos teismas teisėtai patvirtino sprendimą dėl delspinigių ir kad jis išsamiai motyvavo su tuo susijusį vertinimą. Pirmosios instancijos teismas padarė nuorodą į nusistovėjusią teismo praktiką, susijusią su Komisijos teise nustatyti tokius delspinigius.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 113 Reikia priminti, kad Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 475–478 punktuose atsakydamas į šį pagrindą padarė nuorodą į nusistovėjusią teismo praktiką, pagal kurią Komisijai Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalimi suteiktos teisės apima teisę nustatyti datą, iki kurios turi būti sumokėta bauda, ir datą, nuo kurios pradedami skaičiuoti delspinigiai, taip pat teisę nustatyti delspinigių normą ir nustatyti detalias savo sprendimo įgyvendinimo taisykles.
- 114 Iš tikrųjų jei Komisija neturėtų tokių teisių, įmonės galėtų pasinaudoti pavėluotu mokėjimu ir taip susilpninti sankcijos poveikį.
- 115 Todėl Pirmosios instancijos teismas teisingai nusprendė, kad Komisija turėjo teisę nustatyti didesnę, nei rinkoje vidutiniam skolininkui taikoma, delspinigių normą tiek, kiek tai būtina atgrasant nuo baudos mokėjimo atidėliojimo.
- 116 Pirmosios instancijos teismas galiausiai nustatė, kad Komisija, nustatydamą delspinigių normą, neperžengė savo veiksmų laisvės ribų.
- 117 Reikia pastebėti, kad šiuose Pirmosios instancijos teismo vertinimuose nėra teisės klaidos.
- 118 Taigi septintas pagrindas turi būti atmestas

119 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad apeliacinis skundas turi būti atmestas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

120 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš *SGL Carbon*, o pastaroji pralaimėjo bylą, ji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. Atmesti apeliacinį skundą.**
- 2. Priteisti iš *SGL Carbon AG* bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.